

Via Parijs

the netherlands

Een ontwerpverkenning naar een klimaatneutraal Nederland

Meer lezen? Het hele rapport is te downloaden via deze

[<https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2019/10/17/via-parijs/> link], een hardcopy versie is beschikbaar via het College van Rijksadviseurs.

Wat zijn de ruimtelijke gevolgen van de energietransitie, oftewel: hoe ziet Nederland er uit in 2050? Met de ontwerpverkenning Via Parijs laten we zien hoe we de energietransitie de komende decennia gestalte kunnen geven. Het toont een inspirerend toekomstbeeld voor 2050 dat voortkomt uit ruimtelijke keuzes én de logica van systemen. Het laat zien dat deze transitie kansen biedt om Nederland nog mooier, schoner en hechter te maken. In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt tot 2030. Deze strategie kijkt verder vooruit, tot 2050, het moment waarop Nederland CO₂-neutraal zal zijn. In deze ontwerpverkenning is de gehele opgave voor CO₂-reductie in beeld gebracht en in nationaal perspectief geplaatst. Een inspirerend narratief, een 'groter verhaal' over Nederland dat richting geeft aan de transitie naar een postfossiele samenleving.

Door op nationale schaal te kijken naar de

energietransitie kunnen juist regionale verschillen ontstaan.

Quote

Een ontwerpverkenning naar een klimaatneutraal Nederland.

Er wordt in Nederland hard gewerkt om ruimte te maken voor de overgang naar een duurzaam energiesysteem. Gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkspartijen werken samen in dertig Regionale Energie Strategieën (RES-en) om tot voorstellen te komen voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en infrastructuur.

Maar wat zijn de ruimtelijke gevolgen van de energietransitie? Veel mensen hebben nauwelijks een beeld bij hoe Nederland er in 2050 uit kan zien. Een inspirerend toekomstbeeld, dat toont wat er mogelijk is en het maatschappelijk debat voedt, kan helpen om de energietransitie efficiënt en effectief te laten verlopen. Ook kan zo'n ruimtelijk beeld voor Nederland behulpzaam zijn bij het maken van de RES-en. De opgave van de eigen regio krijgt daarmee een verbinding met het grotere geheel. Het College van Rijksadviseurs (CRa) vindt zo'n toekomstbeeld onmisbaar.

Het warmtesysteem in 2050.

De ruimtelijke componenten van het warmtesysteem.

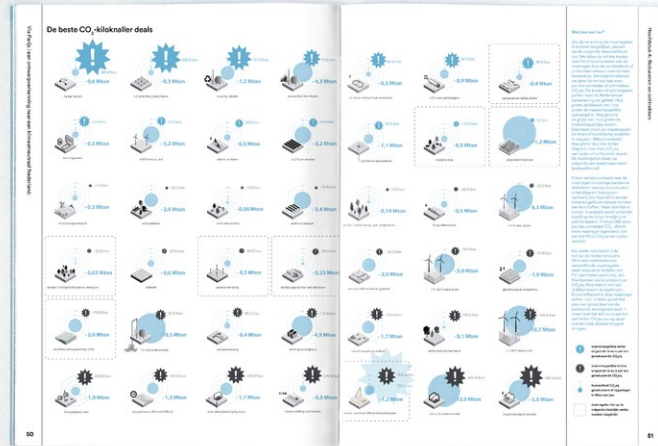
De ruimtelijke componenten van het elektriciteitssysteem.

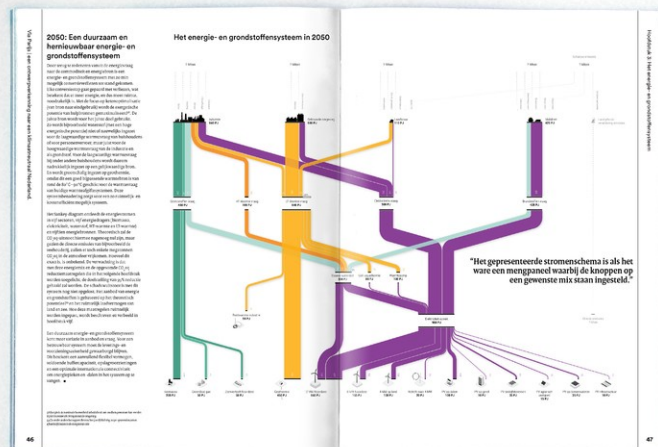
De industrie als conversiecluster.

Bossen, weiden, veen, de Noordzee, allen zijn een natuurlijke vorm van CO2-opslag.

Quote

Kosten en baten om de CO₂ uitstoot te reduceren of CO₂ te onttrekken uit de atmosfeer.

Het energie- en grondstoffsysteem in 2050.

Een mogelijk toekomstbeeld van een postfossiel Nederland; de ondergrond in 2050.

De energietransitie kan leiden tot een contrastrijker Nederland en niet tot meer eenvormigheid.

Quote

Een mogelijk toekomstbeeld van een postfossiel Nederland; de bovengrond in 2050.

De toekomst van de Noordzee, windturbinevelden, zeewiarteelt en waterstofconversie.

De ondergrond

Een groot deel van de benodigde maatregelen en infrastructuur kan ondergronds worden gerealiseerd. Netwerken voor warmte, waterstof, groen gas, en zelfs biomassa kunnen ondergronds, veelal met behulp van bestaande infrastructures of in bestaande ruimtelijke reserveringen worden verwezenlijkt. De ondergrond kan daarnaast benut worden als bron voor warmte (geothermie, aquathermie en WKO) en voor de opslag van energie in lege gasvelden of zoutcavernes.

De bovengrond

Nederland is een samenleving waarin economische activiteiten en de bijbehorende lusten en lasten, geografisch verdeeld zijn over het land. Nederland beschikt over steden, (lucht)havens, petrochemische complexen, natuurgebieden en glastuinbouw die als organen van een lichaam een bepaalde functie voor het geheel vervullen. De energievoorziening zou daarop geen uitzondering mogen zijn. Met het huidige beleid dreigen windturbines en zonnepanelen echter als hagelslag over Nederland uitgestrooid te worden. De vraag is of Nederland als geheel daarbij gebaat is. Het toekomstbeeld Via Parijs gaat uit van grootschalige concentratie van zon- en windenergie, zowel op zee als op land. Dit is kosteneffectief en beperkt op nationale schaal de zichtbare ruimtelijke impact.

Het samenhangende toekomstbeeld toont dat wanneer we durven te kiezen de energietransitie tot een contrastrijker Nederlands landschap kan leiden en niet tot meer eenvormigheid.

Het kan niet anders dan dat we met elkaar zoveel mogelijk de ruimte gaan opzoeken om de energietransitie te verbinden met andere opgaven en de kwaliteiten van ons land. Alleen dan kunnen we de energietransitie ruimtelijk succesvol laten landen en verrommeling van ons land voorkomen. Alleen dan zullen we in staat zijn om efficiënte en betaalbare oplossingen te kiezen, en tegelijkertijd te bouwen aan een betere versie van Nederland. Vliegen we de energietransitie sectoraal aan, dan neemt de maatschappelijke weerstand waarschijnlijk verder toe en zullen de doelstellingen van Parijs uit het zicht raken.

jaar

2019

team ir. Marco Vermeulen, ir. Bram Willemse, ir. Joost van der Waal

in samenwerking met College van Rijksadviseurs

programma Energietransitie

status afgerond

opdrachtgever Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van Economische Zaken

contact **studiomarcovermeulen**

Maaskade 97-b

3071 NG Rotterdam

+31(0)10 225 0030

studio@marcovermeulen.nl